

ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh. M. «Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida»gi PQ-5349-sonli Farmoni Toshkent sh., 2018yil 19 fevral.

2. Морозов. К.А. Информационно-коммуникативные технологии и их применение в педагогической деятельности // Личность, семья общество: вопросы педагогики и психологии: сб.ст. по матер XXX междунар.науч.-практ. конф. –Новосибирск: Сибак, 2013.

3. Шумакова О.В.Безверхая, Е.А., Коваленко Е.В., Мозжерина Т.Г., Кондратьева С.А.Инновационные методы обучения (методические рекомендации для преподавателей) //Успехи современного естествознания.- 2010.- №2. –С. 84-85

KIMYO FANINI O'QITISHDA SINFDAN TASHQARI ISHLARNING AHAMIYATI

Xalilova Muhabbatxon Olimjon qizi

Namangan tumani 27-maktab kimyo o'qituvchisi.

Annotatsiya: *Mazkur maqolada sinfdan tashqari ishlarning kimyo ta'limidagi ahamiyati xususidagi mulohazalar hamda ularni tashkil etish bo'yicha bir qator taklif va tavsiyalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Ta'lim to'g'risidagi qonun, Kadrlar tayyorlash milliy dasturi, ilg'or o'qituvchi, sinfdan tashqari ishlar, ekskursiyalar, to'garaklar.*

Jamiyatning qay darajada taraqqiy etganligi eng avvalo tizimning rivojlanishi bilan bog'liq bo'lib, bu bevosita yoshlar tarbiyasida o'z aksini topad. "Ta'lim to'g'risidagi qonun" hamda "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" doirasida amalga oshirilayotgan uzluksiz ta'lim tizimining ta'lim muassalarida bosqichma-bosqich amalga oshirilayotganligi yoshlarning ta'lim-tarbiyasi va ma'naviy dunyoqarshida o'z aksini topmoqda. Yosh avlodda sog'lom turmush tarzini shakllantirish ta'lim muassalarining oldiga qo'ygan dolzarb vazifa bo'lib, buni amalga oshirish bugungi kunning eng muhim va tezkor talabidir. Soha mutaxassislarining ilmiy xulosalariga ko'ra, o'quvchilarning fanga va turli kasblarga bo'lgan qiziqishi birinchi navbatda o'qituvchi faolligiga hamda u orqali amalga oshiriladigan sinfdan tashqari ishlarning qanchalik samarali tashkil etilishi bilan bog'liqdir.

Shunday ekan biz pedagoglar o'quvchi yoshlarga ta'limning barcha forma va metodlarini qo'llagan holda kimyo fanini chuqur o'rgatishimiz hamda fanga bo'lgan muhabbat tuyg'usini shakllantira olmog'imiz lozimdir. Bu masalani ijobiy hal etish esa avvalo darsda va sinfdan tashqari mashg'ulotlarda tabiiy ko'rgazma qurollaridan keng foydalanish, tajribalar o'tkazish hamda ekskursiyalar tashkil etishni talab qiladi.

Sinfdan tashqari ishlarning asosiy maqsadi: o'quvchilar ongida fan doirasidagi bilimlarni kengaytirish hamda ularni hayot faoliyatida qo'llay olishiga o'rgatishdan iborat.

Sinfdan tashqari ishlarning ta'lim – tarbiyaviy vazifalari fanning umumiy maqsadi va vazifalaridan kelib chiqadi. Sinfdan tashqari ishlar o'quvchilarda hamkorlik, do'stlik, mehnatga muhabbat, kasblarga qiziqish hislatlarini shakllantiradi. O'quvchilarni tabiat va jamiyat hayotiga oid bo'lgan qiziqarli faktlar, tushunchalar, ko'nikmalar bilan qurollantiriladi. Eng muhimi o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishlarini oshiradi.

Sinfdan tashqari ishlar ichida kimyo to'garaklari keng tarqalgan bo'lib, unga barcha sinf o'quvchilari ixtiyoriy ravishda a'zo bo'lishlari mumkin. To'garak ishi mavzusi o'rganilayotgan ma'lumotlar ko'lamidan kelib chiqqan holda keng va tor mazmunga ega bo'lishi ham mumkin. O'rganilayotga mavzu ko'lamidan qat'iy nazar to'garak o'z nomiga ega bo'lishi lozim. Masalan: "Yosh tabiiy goegraflar", "Yosh kimyogarlar", "Mendeleyev izdoshlari", "Yosh olimlar", "Qiziqarli kimyo", "Kimyoni o'rganamiz" va h.k. Kimyo

to'garagida olib boriladigan ishlar mavzusi faqat kimyoga oid bo'lmashligi ham mumkin. Bular astronomiyaga, fizika, geografiya, biologiya yoki boshqa fanlarga a'loqador bo'lishi ham mumkin. Sababi bir mavzuni chuqurroq o'rganish uchun uning boshqa fanlar bilan a'loqlari ham keng masshtabda o'rganilmog'i lozim.

Kimyo klublari – bu darsdan tashqari ishlarning bir turi bo'lib, kimyo o'qituvchilari va to'garak a'zolarining eng qiziqarli faoliyatlaridan biri hisoblanadi. Klublar o'quvchilarning dam olish chog'ida ularning ilmiy bilimlarini to'ldirish uchun tuziladi. Kimyo klublariga turli yoshdagi o'quvchilarni va aholini ham jalb qilish mumkin. Sinfdan tashqari ishlarning eng muhim turlaridan biri fan olimpiadalari hisoblanadi. U o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishlarini va bilish faoliyatini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Kimyo fani bo'yicha uyushtiriladigan olimpiadalar o'quvchilarning eng keng tarqalgan ommaviy musobaqalaridan biridir. Shu bilan bir qatorda kimyo konferensiyalari ham sinfdan tashqari ishlarning eng muhim shakllaridan biri bo'lib, u o'quvchilarni fanga oid adabiyotlar bilan tanishtirishda muhim ahamiyatga ega. Konferensiya kimyo fanidagi biron – bir muammoga bag'ishlab o'tkazilishi maqsadga muvofiqdir. Byndan tashqari fanga bag'ishlab stendlar, dokladlar, kimyo adabiyotlar ko'rgazmasi tashkil qilinishi esa nur ustiga a'lo nur.

Kimyo kechalari sinfdan tashqari ishlarning ko'pgina turlarini o'zida mujassamlashtiradi. Bularga ma'ruzalar, devoriy gazetalar chiqarish, viktorinalar tashkil etish va qolaversa atoqli kishilar bilan uchrashuvlar uyushtirishni ham misol keltirish mumkin. Umuman olganda kimyo kechalari o'quvchilarni zarur bilimlar bilan qurollantiribgina qolmay, balki ularning yaxshi xordiq chiqarishlariga ham yordam beradi.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, shiddat bilan rivojlanib borayotgan hozirgi davrda nafaqat kimyo fanini balki barcha umumta'lim fanlarini samarali o'qitish va ularni o'quvchilar ongiga tez va oson yetkazib berish bugungi kunning eng asosiy maqsadlardan biri hisoblanadi. Shu sababdan ta'lim jarayonini tashkil etishda an'anaviy darslar bilan bir qatorda sinfdan tashqari ishlarni olib borish va ularni keng tadbiiq etish har jihatdan maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev Sh.M – Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz, T.: – O'zbekiston, 2017.
2. T.Do'stmurodov, A.Aloviddinov. Qiziqarli kimyo Oli o'quv yurtlari talabalari uchun o'quv qo'llanma. – Toshkent, "Akademiya", 2005. – 208 b.
3. Khamroeva F. A., Ibragimov L. Z. The importance of educational portals on teaching natural geographical subjects //Наукаимир. 2019. – Т. 1. – №. 2. – С. 35.
4. Жўрахўжаев Д., Мухамедов Ж. Жиззах вилояти екотуристик имкониятларидан самарали фойдаланиш //Архив Научных Публикаций JSPI. – 2020.
5. Internet saytlar
6. www.ziyonet.uz

DIRECTIONS FOR INCREASING THE EXPORT OPPORTUNITIES OF BUSINESS SUBJECTS

Rakhimova Mokhigul Isroiljanovna

Namangan Engineering and Technological Institute

Abstract: *In this article, theoretical and practical recommendations are developed based on the analysis of the directions for expanding the export of textile products produced by business entities and the possibilities of exporting textile products to EU countries based on the benefits of the GSP+ system.*

Key words: *textile industry, export, export opportunities, GSP+, export geography, standard, quality.*

INTRODUCTION

It is known that the textile industry is one of the promising sectors that supply ready-made products with high added value to the foreign market. Today, our country occupies an important place in the world textile market not only as a supplier of cotton fiber, but also as a country that exports textile products, especially finished products.

The widespread introduction of international quality standards to the textile industry, the use of high-efficiency, modern equipment and the establishment of effective management ensure the growth of textile production and export opportunities. It should be noted that the textile industry is considered a strategic direction for the economy of Uzbekistan, an important factor in providing employment, increasing the economic and industrial potential, and strengthening the international prestige of our country in the world market.

From this point of view, under favorable conditions, the development of the textile industry can become an important point of economic growth of the country and its regions. In this regard, Uzbekistan has a certain competitive advantage and potential. The textile industry takes the leading place in the country's export of goods and services, more precisely, it accounts for about 17.5 percent of the total export of goods and services.

ANALYSIS AND RESULTS:

According to the experts of the Institute of Forecasting and Macroeconomic Research, certain results have been achieved in recent years on the qualitative diversification of exports.

First, due to internal processing of local resources (processing of 80-90 percent of cotton fiber), the reduction of export of raw materials (cotton fiber) and the increase of export of industrial goods (yarn, fabric, clothing) were ensured.

Secondly, almost 500 types of textile products were exported abroad.

Thirdly, at the expense of entering new segments of the world market, Uzbekistan started supplying local textile products to more than 65 countries of the world. Russia,